

LIETUVOS RESPUBLIKOS TEISINGUMO MINISTERIJA

Biudžetinė įstaiga, Gedimino pr. 30, 01104 Vilnius,
mob. tel. 8 600 38 904, el. p. rastine@tm.lt, <https://tm.lrv.lt>.
Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 188604955

Lietuvos Respublikos ekonomikos ir inovacijų
ministerijai

2022-11- Nr.
Į 2022-11-21 Nr. 3-4747

DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS NUTARIMO PROJEKTO

Lietuvos Respublikos teisingumo ministerija, pagal kompetenciją išnaginėjusi derinimui pateiktą Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2018 m. sausio 10 d. nutarimo Nr. 45 „Dėl Atlyginimo už registro objekto registravimą, dokumentų teikimą dydžių apskaičiavimo ir atlyginimo už registro objekto registravimą, registro duomenų, registro informacijos, registruoti pateiktų dokumentų ir (arba) jų kopijų, valstybės informacinių sistemų duomenų teikimą mokėjimo tvarkos aprašo patvirtinimo“ pakeitimo“ projektą (toliau – projektas), teikia šias pastabas ir pasiūlymus:

1. Kaip nurodoma projekto lydraštyje, siekiant užtikrinti gaunamų duomenų naudojimo kontrolę bei paskatinti institucijas taupiai ir atsakingai naudotis registru duomenimis, projekto 1 punktu siūloma papildyti Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2018 m. sausio 10 d. nutarimą Nr. 45 „Dėl Atlyginimo už registro objekto registravimą, dokumentų teikimą dydžių apskaičiavimo ir atlyginimo už registro objekto registravimą, registro duomenų, registro informacijos, registruoti pateiktų dokumentų ir (arba) jų kopijų, valstybės informacinių sistemų duomenų teikimą mokėjimo tvarkos aprašo patvirtinimo“ (toliau – Nutarimas) 5¹ punktu. Teisingumo ministerija pritaria šiam siekiui optimizuoti valstybės išteklių naudojimą, visgi, tam pasirinktos priemonės, Teisingumo ministerijos vertinimu, nėra tinkamos.

Pirma, siūloma numatyti, kad sudarant ir keičiant duomenų teikimo sutartis registru tvarkytojams būtų pavedama numatyti jose teikiamų duomenų kiekius, tačiau lieka neaišku, kokios pasekmės kiltų tais atvejais, kuomet duomenų teikimo sutartyse numatytas kiekis būtų pasiekiamas ar viršytas. Jei pasiekus numatytą kiekį duomenys būtų teikiami atlygintinai, duomenų teikimas nutraukiamas ar numatytos kitokios viršijimo pasekmės, tai atitinkamai turėtų būti numatyta Lietuvos Respublikos informacinių išteklių valdymo įstatyme (toliau – Įstatymas), o ne duomenų teikimo sutartyje ar registro tvarkytojo priimtuose teisės aktuose (apskritai, tokiu atveju tai yra Įstatymo reguliavimo dalykas). Jei viršijus duomenų teikimo sutartyje numatytą registro duomenų kiekį neplanuojama imtis papildomų priemonių, tuomet apskritai kvestionuotinas siūlomos nuostatos tikslingumas ir reikalingumas.

Antra, pagal Įstatymo 29 straipsnio 3 dalies 3 punktą, registro duomenys, registro informacija, registruoti pateikti dokumentai ir (arba) jų kopijos neatlygintinai teikiami valstybės ir savivaldybių institucijoms ir įstaigoms (toliau – institucijos) teisės aktuose nustatytoms funkcijoms atlikti. Atsižvelgiant į tai, teikiant projektą turėtų būti įvertinta ir tai, kad teisės aktais institucijoms gali būti pavesta atlikti naujas funkcijas, taip pat esant tam tikroms situacijoms gali padidėti tam tikros funkcijos apimtis, todėl gali būti reikalinga gauti ir daugiau duomenų iš registru. Iš siūlomo reguliavimo lieka neaišku, ką institucijos bei registro tvarkytojai turėtų daryti tokiais atvejais, jei pagrįstai padidėjęs duomenų gavimo poreikis viršytų duomenų teikimo sutartyje numatytus kiekius, o duomenys būtų būtini teisės aktuose pavestoms funkcijoms atlikti.

Trečia, jeigu vis tik turima mintyje, kad duomenų teikimo sutartyje turi būti nurodytas duomenų keikis, tai tokiu atveju iš siūlomo reguliavimo lieka neaišku, kuo vadovaujantis duomenų teikimo sutartyse turėtų būti apibrėžiamas teiktinų duomenų kiekis (institucijos praėjusių laikotarpių registro duomenų gavimo kiekiais?; atsižvelgiama į naujas institucijai pavestas funkcijas?; kitais ir kur numatytais kriterijais?).

Ketvirta, projekto lydraštyje nurodoma, kad vadovaujantis 2016 m. balandžio 27 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) 2016/679 dėl fizinių asmenų apsaugos tvarkant asmens duomenis ir dėl laisvo tokių duomenų judėjimo ir kuriuo panaikinama Direktyva 95/46/EB (Bendrasis duomenų apsaugos reglamentas) 5 straipsnyje įtvirtintais duomenų tvarkymo principais ir duomenų teikėjui, ir duomenų gavėjui atsiranda abipusė pareiga vykdyti stebėseną dėl galimai perteklinių duomenų naudojimo apribojimo. Atkreiptinas dėmesys, kad šio reglamento 5 straipsnis reglamentuoja tik su asmens duomenų tvarkymu susijusius principus. Todėl Reglamentas (ES) 2016/679, kaip teisinis pagrindas, netaikomas visiems registruose tvarkomiems duomenims. Atsižvelgiant į tai, abejotina, ar šio teisės akto nurodymas Nutarimo 5¹ punkte yra pagrįstas.

Taip pat siūlytina dar įvertinti, ar duomenų teikimo sutartyse vietoje duomenų kiekio neturėtų būti numatyta duomenų apimtis (duomenų kategorijos).

Be to, nėra aišku, ką reiškia „aptarti <...> stebėsenos bei atskaitomybės sąlygas, siekiant išvengti ar apriboti perteklinių duomenų naudojimą.“ Nors projekto lydraštyje rašoma, kad „Registrų tvarkytojas duomenų teikimo sutartimi įpareigotų duomenų gavėją įdiegti valstybės registrų ir informacinių sistemų naudojimo vidaus auditą, t. y. įdiegti gaunamų duomenų apskaitos žurnalą, kurį pildytų darbuotojai, turintys prieigą prie registrų ir valstybės informacinių sistemų bei periodiškai atsiskaityti apie gautų duomenų kiekį, duomenų tvarkymo tikslus ir pan.“, tačiau iš Nutarimo 5¹ punkto nėra aišku, ar ši projekto lydraštyje nurodyta prievolė ir yra „stebėsenos ir atskaitomybės“ priemonė ir ar registrų tvarkytojai supras, kokias konkrečiai sąlygas jie turės įtvirtinti duomenų teikimo sutartyse. Siūlytina Nutarimo 5¹ punktą patikslinti.

Penkta, asmens duomenų tvarkymas visais atvejais turi atitikti Reglamento (ES) 2016/679 5 straipsnyje įtvirtintus principus, asmens duomenys turi būti tvarkomi tik esant nors vienai teisėto asmens duomenų tvarkymo sąlygai (BDAR 6 ir 9 straipsniai), o už šių reikalavimų laikymąsi yra atsakingas kiekvienas asmens duomenis tvarkantis, t. y. ir gaunantis, duomenų valdytojas. Atsižvelgiant į tai, bei Lietuvos Respublikos teisėkūros pagrindų įstatymo 3 straipsnio 2 dalyje įtvirtintus teisėkūros tikslingumo bei proporcingumo principus, siūlome įvertinti siūlomo reguliavimo pagrįstumą bei reikalingumą. Be to, atsižvelgiant į teisėkūros proporcingumo principą, kartu siūlome įvertinti, ar projektu siekiamo tikslo negalima pasiekti mažiau administracinę naštą institucijoms didinančiomis priemonėmis nei duomenis gaunančių institucijų darbuotojų pildomi specialūs žurnalai (pavyzdžiui, galbūt būtų galimos užklausos institucijoms, pastebėjus išaugusius duomenų gavimo kiekius ir pan.).

2. Kartu siūlytina Nutarimo 5¹ punkte formuluotę „gaunamų duomenų naudojimo“ pakeisti į „gaunamų duomenų tvarkymo“.

3. Nuorodų į Europos Sąjungos teisės aktus teikimo teisės aktuose reikalavimų aprašo, patvirtinto Lietuvos Respublikos teisingumo ministro 2020 m. kovo 6 d. įsakymu Nr. 1R-72 „Dėl Nuorodų į Europos Sąjungos teisės aktus teikimo teisės aktuose reikalavimų aprašo“ (toliau – Aprašas), 20 punkte numatyta, kad teisės aktuose, kuriais Europos Sąjungos teisės aktai neįgyvendinami, visas Europos Sąjungos teisės akto pavadinimas nurodomas tada, kai Europos Sąjungos teisės aktas teisės akto tekste minimas pirmą kartą. Toliau tekste nurodomas sutrumpintas pavadinimas *mutatis mutandis* taikant Aprašo 13 punkto nuostatas. Atsižvelgiant į tai, kas nurodyta, projektu siūlomame Nutarimo 5¹ punkte reikalinga nurodyti ne sutrumpintą, o pilną reglamento pavadinimą, t. y. 2016 m. balandžio 27 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2016/679 dėl fizinių asmenų apsaugos tvarkant asmens duomenis ir dėl laisvo

tokių duomenų judėjimo ir kuriuo panaikinama Direktyva 95/46/EB (Bendrasis duomenų apsaugos reglamentas), kadangi jis teisės akto tekste minimas pirmą kartą.

4. Pažymėtina, kad rengėjai projekto lydimuosiuose dokumentuose nepateikia informacijos dėl projektu įgyvendinamų Europos Sąjungos teisės aktų. Be to, su pateiktu derinti projektu nėra pateiktos parengtos projekto ir juo įgyvendinamų Europos Sąjungos teisės aktų atitikties lentelės. Šiame kontekste atkreipiame dėmesį į tai, kad Lietuvos narystės Europos Sąjungoje informacinės sistemos (LINESIS) duomenimis, priemonė (projektas) yra įtraukta į Direktyvos (ES) 2019/1024¹ perkėlimo ir įgyvendinimo planą, nurodant, kad minėta priemonė (projektas) įgyvendinamas Direktyvos (ES) 2019/1024 6 straipsnis, tačiau nurodoma, kad minėta priemonė (projektas) nepradėta rengti, atitikties lentelė nepridėta. Esant aptartai situacijai, informuojame, kad šiame etape, nesant išsamios informacijos ir parengtų bei pateiktų projekto ir atitinkamų Europos Sąjungos teisės aktų atitikties lentelių, negalime išsamiai įvertinti projekto atitikties Europos Sąjungos teisei. Laikantis Europos Sąjungos reikalų koordinavimo taisyklių, patvirtintų Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2004 m. sausio 9 d. nutarimu Nr. 21 „Dėl Europos Sąjungos reikalų koordinavimo“, 69 ir 79 punktų, prašytume projektu įgyvendinamų Europos Sąjungos teisės aktų planuose LINESIS sistemoje atnaujinti informaciją ir suvesti įgyvendinančias priemones, ir kartu parengti šių Europos Sąjungos teisės aktų ir projekto atitikties lenteles bei patalpinti jas LINESIS sistemoje. Atitinkamai prašytume papildyti projekto lydimuosius dokumentus, juose nurodant informaciją dėl projektu įgyvendinamų Europos Sąjungos teisės aktų.

5. Atsižvelgiant į tai, kad Nutarimas papildomas nuostata dėl pareigų, susijusių su duomenų, įskaitant ir asmens duomenų, tvarkymu, ir vadovaujantis Reglamento (ES) 2016/679 57 straipsnio 1 dalies c punktu, pagal kurį priežiūros institucija pataria nacionaliniam parlamentui, vyriausybei ir kitoms institucijoms bei įstaigoms teisėkūros ir administracinių priemonių, susijusių su fizinių asmenų teisių ir laisvių apsauga tvarkant duomenis, klausimais, šis projektas turi būti derinamas su Valstybine duomenų apsaugos inspekcija.

6. Papildomai atkreipiame dėmesį į tai, kad pagal Lietuvos Respublikos Vyriausybės darbo reglamento, patvirtinto Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1994 m. rugpjūčio 11 d. nutarimu Nr. 728 „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės darbo reglamento patvirtinimo“ (toliau – Vyriausybės darbo reglamentas), 27 punktą išvadas teikiantys subjektai privalo pateikti savo išvadas dėl jiems pateiktų teisės aktų projektų ne vėliau kaip per 10 darbo dienų. Vadovaujantis Vyriausybės darbo reglamento 28 punktu, prašymas išvadą dėl teisės akto projekto pateikti ypatingos skubos tvarka gali būti teikiamas išimtiniais atvejais, nurodytais minėto reglamento 28.1–28.5 papunkčiuose. Projekto lydraštyje nurodyta, kad siekiant užtikrinti patvirtintų atlyginimo už registro objekto registravimą bei atlyginimo už dokumentų teikimo dydžių galiojimą nuo 2023 m. sausio 1 d., prašoma išvadas dėl projekto pateikti skubos tvarka per 5 darbo dienas. Pažymime, jog nurodyta aplinkybė nėra nurodyta Vyriausybės darbo reglamento 28.1–28.5 papunkčiuose. Projekto netinkamo derinimo termino nustatymas pažeidžia Teisėkūros pagrindų įstatymo 3 straipsnio 2 dalies 4 ir 5 punktuose įtvirtintus atvirumo, skaidrumo bei efektyvumo principus. Atsižvelgiant į tai, siūlome užtikrinti tinkamą visų pastabų, gautų per Vyriausybės darbo reglamento 27 punkto pirmojoje pastraipoje nustatytą terminą, įvertinimą.

7. Teisės technikos ir redakcinės pastabos dėl projekto rengėjams perduotos darbo tvarka.

Teisingumo ministrė

Ewelina Dobrowolska

¹ 2019 m. birželio 20 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva (ES) 2019/1024 dėl atvirųjų duomenų ir viešojo sektoriaus informacijos pakartotinio naudojimo (nauja redakcija).

Viltė Smalakytė, 8 (671) 90701, el. p. vilte.smalakyte@tm.lt

Indrė Gaisrytė, 8 (671) 85510, el. p. indre.gaisryte@tm.lt

Justina Sušinskaitė, 8 (684) 60519, el. p. justina.susinskaite@tm.lt

Virmantė Voinilko, 8 (671) 86311, el. p. virmante.voinilko@tm.lt